

Vlaams
Parlement

vergadering **C174**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en
Inburgering

van 2 maart 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over een nieuw rapport waaruit blijkt dat acht op de tien jonge vrouwen bepaalde openbare plaatsen mijden – 2046 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Paul Van Miert aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de rol van burgemeesters in de aanpak van seksuele intimidatie in de openbare ruimte – 2072 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de propagandafilmpjes rond #inburgeringwerkt op sociale media – 2027 (2020-2021)	12
VRAAG OM UITLEG van Brecht Warnez aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over veilige omgevingen voor jongeren en studenten in steden en gemeenten – 2065 (2020-2021)	19

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over een nieuw rapport waaruit blijkt dat acht op de tien jonge vrouwen bepaalde openbare plaatsen mijden
– 2046 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Paul Van Miert aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de rol van burgemeesters in de aanpak van seksuele intimidatie in de openbare ruimte
– 2072 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Voorzitter, collega's, minister, meer dan acht op de tien jonge vrouwen, 83 procent om precies te zijn, is soms bang op straat. Ze mijden openbare plaatsen uit angst om aangevallen of geïntimideerd te worden. Dat valt te lezen in een nieuw rapport van het Europees Bureau voor de grondrechten. Dit cijfer lag enkele decennia geleden uiteraard onnoemelijk veel lager, wat onder meer blijkt uit het grote verschil tussen steden en landelijke gemeenten. Deze getuigenis, van een 21-jarige West-Vlaamse uit Oudenburg, zegt alles: "In mijn eigen dorp krijg ik nooit te maken met straatintimidatie, terwijl ik me in grootsteden vaak een stuk vlees voel. Daar krijg ik de ene opmerking na de andere naar mijn hoofd geslingerd. Ik word continu aangehaakt, nagefloten en lastiggevallen." Ze wil letterlijk geen voet meer in Brussel zetten. Zelf heb ik al talloze van dit soort verhalen en getuigenissen gehoord en ontvangen via Facebook en e-mail, maar dan over Antwerpen. Jaarlijks worden er in de Europese Unie (EU) 22 miljoen mensen fysiek aangevallen, en maar liefst 110 miljoen lastiggevallen.

Drie dagen later vernamen we het volgende: "Het aandeel Vlamingen van buitenlandse herkomst in de totale bevolking is in zes jaar gestegen met 4,6 procent en bedraagt nu bijna een kwart." Het is een antwoord van minister Somers op een vraag van volksvertegenwoordiger Van Volcem. Zoals reeds verschillende keren aangegeven in deze commissie en zoals ook blijkt uit de cijfers, stijgt het aandeel personen met een niet-Europese herkomst in onze Vlaamse steden. Momenteel gaan we, alleen al in Vlaanderen, richting een miljoen inwoners met een herkomst van buiten de EU, namelijk 13,8 procent. In 2010 was dit nog maar ongeveer de helft, 9 procent, in 1990 waren dit er 150.000, 'slechts' 2,7 procent. Bij jongeren en kinderen is het percentage nog veel groter: bij de jongvolwassenen tussen 18 en 25 jaar bedraagt het bijna een derde, bij de kinderen tussen 0 en 6 jaar, de helft en meer. Het merendeel van mensen met een niet-Europese migratieachtergrond woont dus volgens de cijfers in de Vlaamse centrumsteden, net die plaatsen die nu geteisterd worden door jonge mannen die jonge vrouwen en meisjes lastigvallen en schrik aanjagen, waardoor jonge vrouwen gewoonweg niet meer naar onze Vlaamse steden willen of durven te gaan of de desbetreffende wijken ontvluchten.

Ayaan Hirsi Ali, de Amerikaans-Nederlands-Somalische schrijfster en onderzoekster en ervaringsdeskundige over islam en immigratie, stelt haar nieuwe boek voor: 'Prooi: immigratie, islam en de erosie van vrouwenrechten'. Ze zegt daarin letterlijk dat de moslimimmigratie de rechten bedreigt van alle vrouwen in West-Europa. Ook geeft ze aan dat vrouwen zich in sommige buurten niet meer durven te vertonen omdat ze voortdurend door mannen worden lastiggevallen en uitgescholden. Ze schrijft dat niet alle daders met een migratieachtergrond moslim

zijn, maar een meerderheid wel. De oplossing – die helaas buiten de bevoegdheid van deze commissie valt – is volgens Ayaan Hirsi Ali dat we vooraf testen of een migrant succesvol kan zijn en ze verwijst daarbij naar het Australische model.

Naar aanleiding hiervan heb ik voor u de volgende vragen, minister. Hoe leest u dit rapport van het Europees Bureau voor de grondrechten waaruit blijkt dat meer dan acht op de tien jonge vrouwen in onze samenleving bang zijn op straat?

Bent u het, in het licht van dit onheilspellende cijfer – meer dan acht op de tien vrouwen willen bepaalde wijken vermijden – eens met de analyse van Ayaan Hirsi Ali dat dit vooral te wijten is aan de moslimimmigratie?

Welke conclusie of conclusies trekt u voor uw integratie- en inburgeringsbeleid? Denkt u dat het huidige beleid voldoende streng is om onze steden en bepaalde wijken weer veiliger te maken, zodat ze door jonge vrouwen en meisjes niet langer worden aangewezen als onaangenaam, onveilig? Zijn er specifieke acties die u plant te ondernemen om het integratiebeleid in dit verband verder aan te scherpen?

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): De duiding en de actualiteit zijn al deels door collega Van Rooy vermeld, met de getallen en vaststellingen van de Fundamental Rights Survey, en er zijn ook de getuigenissen in de media die we hebben kunnen meenemen. Het is dus zo klaar als pompwater; het spreekt boekdelen dat we met een probleem zitten als het gaat over intimidatie op straat.

Laat ons overgaan tot de aanpak van de Vlaamse Regering, zou ik zeggen. We weten allemaal dat er onder hoede van minister Demir een gecoördineerd plan van aanpak is als het gaat over seksueel geweld. Minister, binnen uw beleidsdomein Binnenlands Bestuur pakt u dit vooral aan via preventie en sensibilisering. We zien dat regelmatig ook lokaal passeren, bijvoorbeeld in de nieuwsbrief over het gelijk-kansenbeleid. Daarin promoot u lokaal ook de website tegen seksueel geweld, om zo richting sensibilisering te gaan van de bevolking, van de burgers in die steden en gemeenten.

Minister, mijn insteek naar u is enigszins anders dan die van collega Van Rooy. Ik wilde u vooral vragen welke mogelijkheden u ziet binnen uw bevoegdheden om die straatintimidatie mee te nemen in het globale plan dat jullie als Vlaamse Regering hebben liggen. Wat denkt u te kunnen of willen doen aan die straatintimidatie?

Het is ook al vermeld dat het zich vooral afspeelt in de steden, in de grootsteden. Mijn vraag aan u is of u van plan bent om de burgemeesters eens samen te zetten en te kijken hoe ze daaraan kunnen werken, vooral binnen dat stedenbeleid.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Het thema dat hier wordt aangekaart, is mijns inziens een heel ernstig thema, dus ik wil de twee vraagstellers daarvoor bedanken.

Seksuele straatintimidatie is een vorm van gendergerelateerd geweld en hangt samen met seksisme. Het is moreel totaal onaanvaardbaar. Het creëert niet alleen een onveiligheidsgevoel dat soms heel sterk inhakt op mensen, het beperkt ook de vrijheid van meisjes en vrouwen in de praktijk. Tegelijkertijd is dit een voorbeeld van gedrag dat wij als samenleving absoluut niet kunnen aanvaarden.

Ik vind het niet alleen als zoon van een moeder, als echtgenoot van een echtgenote en vader van een dochter, maar ook als minister van samenleven een prioriteit om de strijd tegen straatintimidatie ook aan te gaan. Gendergelijkheid is een

fundamenteel uitgangspunt in onze samenleving, en veiligheid is een basisvoorwaarde voor menselijk welbevinden en ontwikkeling. Die seksuele straatintimidatie is niet alleen moreel verwerpelijk, ze is ook strafrechtelijk betoogd.

Ons land heeft sinds 2014 immers de federale seksismewet, die heel duidelijk zegt dat “ongewenst, storend, intimiderend of choquerend gedrag dat seksueel getint of geladen kan zijn en waarbij het slachtoffer zich in zijn rust gestoord voelt”, strafbaar is. En niet alleen dat is strafbaar. Ook belaging, voyeurisme en aanranding van de eerbaarheid zijn misdrijven in onze samenleving.

Om straatintimidatie aan te pakken moet ik vanzelfsprekend samenwerken met andere collega's. Vanuit mijn eigen bevoegdheid kan ik binnen het dossier Gelijke Kansen werken aan het doorbreken van stereotiep denken. Binnen Inburgering is het evident om nieuwkomers kennis te laten maken met de fundamenteën van onze samenleving, in dezen de gelijkheid van man en vrouw, en de manier waarop mensen met elkaar in de publieke ruimte en elders omgaan.

Mijn vaste overtuiging is dat de sleutel om het probleem efficiënt aan te pakken bij de lokale besturen ligt. Die kunnen daarin een verschil maken.

Wat de concrete vragen over het rapport betreft, moet ik eerst en vooral vaststellen dat we blij zijn dat er bureaus voor grondrechten bestaan. Soms hebben we daar in Vlaanderen een discussie over, maar het Europees Bureau voor de grondrechten is een bureau dat een interessant en belangwekkend onderzoek heeft gedaan waar we mee verder kunnen.

Wat betreft de vraag van collega Van Rooy over de link met de moslimimmigratie, stelt het rapport van Fundamental Rights Agency dat er geen link is tussen daderschap en religie, wel tussen daderschap en bepaalde groepen in de samenleving. In het begin vraagt men aan de slachtoffers wie de dader is. Uit het onderzoek blijkt dat 44 procent autochtoon is en 22 procent migratieroots heeft; 9 procent betreft meer dan één dader, met verschillende achtergronden; van 24 procent kon men de daders niet vaststellen. Dat geeft minstens een genuanceerd beeld over het daderschap. Als bijna de helft van de daders of zelfs meer – bijna 60 procent – van de geïdentificeerde daders of de geduide daders autochtoon zijn, is dat een iets genuanceerder verhaal dan een een-op-eenrelatie met welke groep dan ook.

Ten tweede blijkt uit de studie dat de ongerustheid over geweld sterker blijkt te zijn dan het effectieve geweld. Dat is voor mij geen stelling om het te minimaliseren, want ongerust zijn over geweld en daardoor onveiligheidsgevoelens ervaren, kan heel hard inhakken op een persoon en inderdaad ook de vrijheid aantasten.

Het rapport zegt ook dat personen van buitenlandse herkomst eveneens in hoge mate slachtoffer zijn. Dus zowel langs de dader- als langs de slachtofferkant is er een grote diversiteit. En die diversiteit gaat nog verder als we naar het gender van slachtoffers kijken. Dan zien we dat het niet alleen vrouwen zijn, namelijk 83 procent. Ook 58 procent van de mannen in dezelfde leeftijdsgroep ervaart deze onveiligheidsgevoelens. Seksuele intimidatie van vrouwen gebeurt grotendeels door iemand die ze niet kennen. Fysiek geweld gaat meestal uit van mensen uit hun nabije omgeving. Mannen ervaren meer fysiek geweld in de publieke ruimte.

Dat zijn de elementen die uit die Europese studie komen. Die studie heeft betrekking op verschillende landen. België wordt daarin ook meegenomen. Dat is een beperkt staal in die studie.

Maar we hebben ook een ander onderzoek. Dat is de stadsmonitor die om de twee jaar wordt gemaakt – de laatste is gemaakt onder het gezag van mijn voorganger, mevrouw Homans – en waar men de algemene onveiligheidsgevoelens en ook het

mijddedrag in de buurt en in de stad in beeld brengt. Dat zijn relevante en parallelle onderzoeken.

Wat valt daar op? Dat is ook interessant om het dossier te vervolledigen. Daarin valt op dat 6 procent van de inwoners in de dertien centrumsteden in 2017 geregeld onveiligheidsgevoelens ervaart in de buurt en 10 procent in de stad. Het onveiligheidsgevoel ligt in de steden iets hoger dan in Vlaanderen, waar respectievelijk 4 en 5 procent van de bevolking zich vaak of altijd onveilig voelt.

Daar zijn veel factoren voor. Een van de factoren die men niet mag onderschatten, is dat de anonimiteit in de stad vaak provocerend werkt voor mensen die foute of negatieve gevoelens hebben.

Het onveiligheidsgevoel in de buurt is ten opzichte van vorige metingen stabiel gebleven. Het onveiligheidsgevoel in de stad daarentegen is in de centrumsteden eerder afgenomen. Ten opzichte van 2014 is het mijddedrag voor het totaal van de dertien centrumsteden zowel in de buurt als in de stad gedaald: van 17 procent mensen die mijddedrag vertoonden in 2011 naar 13 procent in 2017. Die 13 procent is 13 procent te veel, maar zeggen dat de tendens de voorbije jaren een toename van mijddedrag in de stad was, correspondeert niet met dit groots opgezette onderzoek rond mijddedrag in buurten en steden. Elke twee jaar wordt het mijddedrag op dezelfde wijze gemeten in de Stadsmonitor.

Is er een link tussen seksuele straatintimidatie en het actieplan seksueel geweld? Die link is er zeker. We verzamelen relevante data. We willen ook samenwerken met het gendermiddenveld, via de website genderklik.be, met daaraan gekoppelde sociale mediakanalen. We werken met de toolkit gendersensitiviteit in kleuter- en basisonderwijs en met het project 'Draw for Change', waarbij een educatieve toepassing ontwikkeld wordt die jongeren en leerkrachten op een speelse en interactieve manier laat inzoomen op gendergelijkheid en gendermechanismen. Er is de website www.ikzwijgnietmeer.be van de Vrouwenraad. Met betrekking tot gendergerelateerd seksueel geweld onderneem ik actie binnen het kader van de gezamenlijke actieplannen: het Nationaal Actieplan Gendergerelateerd Geweld en het Vlaams Actieplan Seksueel Geweld, onder bevoegdheid van collega-minister Demir. Hierin werd een actie rond seksuele intimidatie opgenomen en dat is een actie van mijn collega's van Jeugd en Welzijn die de integriteit van kinderen en jongeren wil versterken.

Welke conclusies zijn er voor het integratie- en inburgeringsbeleid? In de cursussen maatschappelijke oriëntatie voor inburgeraars wordt er nu al ruime aandacht besteed aan gendergelijkheid. We willen de nadruk leggen op de gedeelde waarden, hoe die in de praktijk moeten worden vertaald en wat dat betekent voor ieders houding. Er wordt ook over geëxamineerd.

Wat ga ik als minister doen aan straatintimidatie? Ik denk dat het een samenspel van verschillende ministers is. Mijn bevoegdheid houdt niet de volledigheid van de actiemiddelen in zich. Ik geef een voorbeeld: politieel repressief optreden valt spijtig genoeg buiten mijn bevoegdheidsscope. Collega's in de Vlaamse Regering hebben een aantal andere elementen, maar we moeten een sterk en coherent beleid ontwikkelen waarbij we aandacht hebben voor de positie van de slachtoffers, van de daders en van de omstaanders.

Als burgemeester heb ik in 2017 een geïntegreerd actieplan ontwikkeld dat ik ga delen met alle andere burgemeesters uit de centrumsteden. Het ging over een aanpak die zeer gestructureerd was en die begonnen is met een onderzoek van de Thomas Morehogeschool. Daaruit bleek opnieuw dat 53 procent van de bevraagden in het afgelopen jaar minstens eenmaal een van de bovenstaande klachten had. Ik vond dat verbijsterend veel en op basis daarvan hebben we een sterke integrale aanpak nagestreefd. Die bestond onder meer uit de campagne 'Nee is nee', waarbij

met reusachtige banners op stadsgebouwen en publieke plaatsen het thema actief op de agenda werd geplaatst. We hebben een online meldpunt gecreëerd om de drempel tot aangifte te verlagen. We zijn in overleg gegaan met politie en parket om te werken aan een nauwkeurigere registratie en om de afspraak te maken dat elke overtreding die werd vastgesteld, ook consequent door een actie werd gevolgd. We hebben intimidatie opgenomen in de algemene politieverordening zodat we via een gemeentelijke administratieve sanctie (GAS) konden sanctioneren, en koppelden dit aan bemiddeling en begeleiding van jonge ouders.

We hebben gewerkt met professionele omstaanders, zoals jeugdwerkers, gemeenschapswachten en leerkrachten, die men leerde om niet weg te kijken, maar ook te handelen. We hebben een campagne gevoerd op de zomerfestivals en de nacht van de jeugdbeweging. We hebben met het project Wolf, een jongerenproject rond media, samen met het jeugdhuis ROJM filmpjes gemaakt met jongeren rond dit thema, om te sensibiliseren. We hebben de problematiek besproken met de docenten Maatschappelijke Oriëntatie. We hebben met de scholen een gendertraject opgestart. In het kader van Nationale Vrouwendag werden er een debat en een informatiebeurs met het middenveld opgezet. Samen met Sensoa werden er toneelstukken aangeboden aan jongeren, jeugdclubs en scholen rond seksualiteit en grenzen. Er is een programma 'Train de trainer' uitgebouwd, rond weerbaarheid voor jeugdbegeleiders. En tot slot is er het project Nachtraven uitgekomen, waar er in cocreatie met de jongeren ideeën werden verzameld om smart city-toepassingen in te zetten om het nachtleven te beveiligen en jongeren te beveiligen tegen seksuele intimidatie. Hiermee won de stad Mechelen de Slim in de Stad-prijs.

Bij de politie werden specifieke opleidingen georganiseerd waarbij politiemensen in burger mensen op straat – men moet ze natuurlijk kunnen betrappen – die zich bezondigden aan seksuele intimidatie, kordaat konden aanpakken. De stad Sint-Niklaas heeft ook zoiets gedaan. Ze hebben daar een tiental politieagenten specifiek voor opgeleid.

Het project kan met intensief werken het klimaat in een stad veranderen en bijsturen. Men legt eigenlijk een soort van maatschappelijke druk, van slachtoffers, van omstaanders, van overheid en van allerlei instanties, die duidelijk maken dat zulk gedrag niet wordt aanvaard, dat men bereid is er energie in te steken en ook te sanctioneren.

Heeft het effect? In Mechelen was men in 2001, volgens de Stadsmonitor, van de dertien centrumsteden de stad met het meeste misdgedrag. Het misdgedrag was groter dan in Antwerpen en Gent. In 2011 was Mechelen de elfde stad op de dertien, in 2017 de vijfde. Dat is dus een enorme vooruitgang. In 2011 bedroeg het misdgedrag nog 19 procent, in 2017 was dit 12 procent.

Ik geloof heel sterk dat een lokale, aanklappende, volgehouden inzet op vele fronten een verschil kan maken in de seksuele intimidatie op straat. Het is een heel ernstig probleem waar te veel meisjes en vrouwen, maar soms ook mannen, last van hebben. Men moet de samenleving mobiliseren en de politie organiseren, het parket en de scholen betrekken, jeugdclubs betrekken om heel duidelijk te maken dat we zulk gedrag niet aanvaarden.

Wat heel belangrijk is, is dat jonge mensen in het uitgaansleven, in straten en in wijken weerbaarder worden gemaakt om nee te durven zeggen tegenover vrienden die zulk gedrag stellen en durven op te treden wanneer ze slachtoffers zien in de publieke ruimte. Optreden kan op verschillende manieren: men kan de politie verwittigen, men kan mensen aanspreken, men kan mensen in bescherming nemen. Het is die cultuur van het niet langer aanvaarden van zo'n machogedrag, die een wezenlijk verschil kan maken.

We moeten actieplannen maken, maar de motor zijn de lokale besturen. Burge-meesters en schepenen die zich gooien op dat dossier, kunnen een cultuur-verandering realiseren. Ze kunnen de dalende cijfers van mijsdgedrag in de steden nog in een hogere versnelling brengen. Laat er geen misverstand over bestaan: als ik zeg dat we zakken van 13 naar 10 procent voor het veiligheidsgevoel en van 17 naar 13 procent voor het mijsdgedrag, dan is die 13 procent nog altijd veel te hoog, onaanvaardbaar hoog, evenals die 10 procent. Maar als er een daling is, dan geeft dat wel moed en inspiratie om nog meer inspanningen te doen en de cijfers naar beneden te brengen.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Bedankt voor uw lange en uitgebreide antwoord, minister. Ik zal misschien beginnen met het positieve. Ik ben het met u eens als u zegt dat u gelooft dat een lokale aanklappende, volgehouden inzet een verschil kan maken. Dat tonen de cijfers aan die u noemt. Dat is ook gewoon logisch als ik u bijvoorbeeld hoor praten over agenten in burger die er zijn om mensen te betrappen die zich bezondigen aan seksuele intimidatie. Daar vindt u in mij de grootste fan, want ik denk dat dat effectief een van de grootste problemen is: mensen betrappen.

Nog een cijfer dat ik daarnet niet heb genoemd, is dat slechts 6 procent van de slachtoffers van seksuele intimidatie op straat een klacht indient. Dat is dus een ontzettend laag cijfer. Een van de redenen – er zijn er natuurlijk meerdere – is dat zij de dader niet hebben kunnen identificeren, en dat ze ook niet geloven dat de politie dat zal kunnen doen, op basis van een eventuele beschrijving.

Waar wij natuurlijk wel van mening verschillen is de link met de islam. U zegt dat het rapport geen link met religie stelt. Daarom verwijs ik natuurlijk naar Ayaan Hirsi Ali, die dat in haar recente boek 'Prooi: immigratie, islam en de erosie van vrouwenrechten' wel degelijk doet. Daarin toont ze aan, ook met cijfers, dat niet alle daders met een migratieachtergrond moslim zijn, maar wel een meerderheid. Er is dus uiteraard, zoals u zegt, geen een-op-eenrelatie – het zou onzin zijn om dat te beweren –, maar er is wel degelijk een belangrijke link. Dat is ook te zien in de leerstellingen van de islam, die bijzonder vrouwonvriendelijk zijn. Het is de meest vrouwonvriendelijke ideologie ter wereld.

Minister Somers, u spreekt graag over uw eigen stad Mechelen, en dat is begrijpelijk. Maar de wijken in Antwerpen die bijvoorbeeld in een digitaal platform als Safer Cities worden geduid als wijken waar meisjes en vrouwen zich onvrouwelijk voelen, zijn wijken met een moslimmeerderheid. Dat gaat over Antwerpen-Noord, Deurne-Noord, of de gekende wijk in Borgerhout. Die wijken worden door jonge vrouwen en meisjes aangeduid.

Ik wil nog iets benadrukken. Uit dat rapport waarover we het hier hebben, blijkt ook dat landen als Hongarije en Polen onderaan staan wat betreft meisjes en vrouwen die bepaalde wijken mijden. In ons land en in Frankrijk, Nederland en Duitsland gaat het over 50 à 60 procent, in landen als Hongarije en Polen is dat slechts 16 en 21 procent. Dus ook dat is toch een aanduiding dat moslimimmigratie wel degelijk zeer slecht is voor vrouwenrechten en onze wijken, toch wat betreft vermijdingsgedrag en angst om daar te komen.

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Minister, ook van mijnentwege dank voor het omstandige antwoord. Er zijn heel wat acties en initiatieven vanuit de Vlaamse Regering. Ik denk dat we niet mogen verzwakken en niet mogen loslaten, want het is een euvel dat heel, heel hardnekkig is. En het ligt verdorie aan de basis van zoveel andere problemen die je als centrumstad hebt, dat onveiligheidsgevoel dat soms subjectief

hoog ligt. Maar het is natuurlijk wel iets wat we moeten blijven bekampen. Ik hoor het heel graag, dat betrappen, maar we hebben niet altijd de mankracht om mensen vrij te laten rondlopen in de stad om dan hopelijk iemand te betrappen op dergelijk ongepast gedrag.

Minister, ik denk vooral dat de maatschappelijke druk heel hoog moet worden gelegd om dit probleem echt verder uit te roeien. Ik hoop daar van u steun te krijgen, en ik denk dat die er ook wel zal komen. Het gaat dan vooral om omstaanders die durven te reageren en die afkeurend reageren, zodat de slachtoffers iets van die intimidatie kwijtraken, en zich toch niet alleen voelen in die hele situatie. Ik denk dat we daar nog wat aan kunnen werken.

Ik had geen verdere inhoudelijke vragen aan u, minister, ik vraag enkel naar een passende, blijvende aandacht. Want het is een heel hardnekkig euvel in het Vlaamse straatbeeld, spijtig genoeg.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik dank de collega's voor een aantal bijkomende beschouwingen, die ook impliciete vragen zijn.

Collega Van Rooy, de aangiftebereidheid is inderdaad verschrikkelijk laag, en daar start het natuurlijk mee. Onderzoeken zijn heel goed, maar dan moeten we de volgende stap zetten: hoe kunnen we mensen aangifte laten doen? Het aangeven van een vernedering die je ondergaat, de seksuele intimidatie die je ondergaat is in die zin belangrijk, omdat dat natuurlijk ook het politiewerk helpt. Daardoor krijg je een beeld van de plekken waar dat risico bestaat. Een stad of gemeenschap die zich daarop organiseert kan daders wel vinden.

Ik geef het voorbeeld van mijn stad. Mijn excuses dat ik dat gebruik maar dat is mijn praktijkervaring. U praat over het Antwerpse, dus neem het mij niet kwalijk dat ik het voorbeeld van Mechelen neem. Dat is een pars pro toto voor andere steden. Als je een zeker cameranetwerk hebt uitgerold, wat in onze stad heel sterk aanwezig is, en je weet dat er om twee uur 's nachts op die plek iets gebeurd is, dan heb je misschien die plek zelf niet in beeld, maar dan kun je bijvoorbeeld kijken wie daar het uur ervoor of erna is gepasseerd. Op die manier vind je toch daders. Je zult misschien niet iedereen vinden – laten we elkaar ook niets wijsmaken, de politie kan niet overal zijn –, maar door daar intensief mee bezig te zijn, kun je toch daders vatten, en dat motiveert dan weer anderen om toch aangifte te doen. De aangiftebereidheid, die 6 procent, is inderdaad een confronterend cijfer. Daarop moet men werken, en dat kan alleen maar als de samenleving zich mee mobiliseert.

Ten tweede wil ik voor Antwerpen ook gewoon de cijfers geven, voor alle duidelijkheid. Want dat zijn natuurlijk de gegevens die we hebben. In Antwerpen is het onveiligheidsgevoel in de stad tussen 2011 en 2017 gedaald van 23 procent naar 13 procent, wat toch wel een indrukwekkende daling is. Proficiat aan de huidige en ook een stukje de vorige burgemeester – want in 2011 was collega Janssens daar nog, voordat collega De Wever het heeft overgenomen. En wat het mijddgedrag van de stad betreft, zie je een daling van 26 procent in 2011 naar 17 procent in 2017. Dat is nog altijd veel te hoog – ik blijf dat herhalen, ik ben die cijfers zeker niet aan het minimaliseren –, maar ik wil ook de tendens zien, en die tendens is er toch, dat is zeker niet slecht.

Dan kom ik concreet tot wat mevrouw Ayaan Hirsi Ali zegt. Ik ken haar vanzelfsprekend, ik ken haar zelfs persoonlijk: ik heb de eer gehad haar al twee keer te ontmoeten. Haar verhaal is toch iets genuanceerder dan zoals u het zegt. Ze zegt in het boek dat ze een correlatie aanvoelt, maar geen wetenschappelijk causaal verband ziet tussen migratie en seksueel geweld. Ze heeft een interview gehad

met NRC Handelsblad, en ik citeer daaruit. Ik interpreteer de woorden dus niet, maar ik zeg het exact zoals het in NRC stond. De vraag van de journalist was: "Het enige onderzoek dat u in uw boek aanhaalt over het verband tussen migratie en seksueel geweld, vindt geen causaal verband. Hoe komt u tot de conclusie dat dat er wel is?" Het antwoord van Ayaan Hirsi Ali luidt, en ik citeer: "Nou, ik trek voorzichtige conclusies. Ik zie een correlatie maar, zeg ik, laten we meer onderzoek doen."

Dat is toch een heel pak genuanceerder, zeker als we naar de studie gaan kijken die u zelf aanhaalt om deze vraag te stellen. Als je ziet dat we van 28 procent van de mensen niet weten wat hun achtergrondafkomst is, maar dat van die andere groep 44 procent autochtoon is, dan moeten we toch minstens vaststellen dat het gedrag niet tot één groep kan worden herleid. En dan zou het ook heel dwaas zijn om een campagne te voeren, alleen gericht op die groep. Want we weten tegelijkertijd dat er in die groep mensen zitten die zich daar absoluut niet aan bezondigen en zich daar waarschijnlijk aan ergeren. Het zijn mensen die zelf vader of echtgenoot zijn en zo'n gedrag onaanvaardbaar vinden.

Ik geef nu de casuïstiek die ik van het lokale niveau heb. Je doet dat natuurlijk in golven: je werkt daar een jaar of anderhalf jaar heel intensief rond, en daarna valt dat wat terug en moet je dat opnieuw oppikken. In de casuïstiek die wij hebben meegemaakt, de gevallen die wij hebben gezien, de vrouwen en meisjes met wie er gepraat is, bestond een van de groepen – ik zeg niet de enige groep – uit mannelijke veertigers, autochtonen ook. Zij vielen tienermeisjes lastig, jonge meisjes van tegen de twintig en vooraan in de twintig. Dat was heel confronterend en totaal onaanvaardbaar.

Zeg ik daarmee dat ik denk dat er geen link is? Ik denk dat wel. Ik denk dat er een link bestaat tussen mensen die opgroeien in een heel extremistisch milieu dat een heel negatief vrouwbeeld heeft. En dat kan van verschillende kanten komen. Dat kan religieus geïnspireerd zijn, maar dat kunnen ook andere extremistische groepen zijn die tot een andere religie, maar ook tot andere delen van de samenleving behoren.

Ik ga daar nu niet verder op in, maar we weten allemaal dat er in chatgroepen die helemaal niet religieus maar wel ideologisch bepaald zijn, soms zaken over vrouwen worden gezegd en die een machisme belichamen dat hoogst ongezond en ook onaanvaardbaar is en dat jonge mensen bij wijze van spreken aanzet tot een verkeerde attitude tegenover mensen van het andere geslacht. De aanpak moet er voor mij op gericht zijn om zo efficiënt mogelijk te zijn. Dat wil zeggen dat je mensen die in de fout gaan, moet aanpakken. Die moet je straffen. Dat aanvaard je niet. De slachtoffers moet je zo goed mogelijk bijstaan en motiveren om het niet over zich heen te laten gaan en omstanders moet je mobiliseren. Dat moet je doen met een politionele aanpak, met informatie, met zowel wortel als stok, met zowel preventie als repressie en daar intensief op werken en eigenlijk een wijkcultuur creëren: we aanvaarden niet dat zoiets in onze gemeenschap, in onze stad, in onze buurt gebeurt. Dan heb je effect. Ga je het helemaal kunnen uitsluiten? Dat wil ik absoluut niemand wijsmaken.

Een laatste beschouwing voor collega Van Miert. Uiteraard spreekt u niet alleen als burgemeester, collega Van Miert, maar ook als lid van uw partij en als Vlaams parlements lid. U hebt ook ervaringen in een stad, een stad met uitdagingen. Ik denk dat uw oproep terecht is. We hebben een heel uitgewerkt plan in Mechelen, maar niet alleen Mechelen heeft dat. Sint-Niklaas heeft ook interessante zaken gedaan en ook de stad Gent heeft een aantal boeiende zaken gedaan. We gaan die bundelen en expliciet ter beschikking stellen van burgemeesters. We moeten niet allemaal opnieuw het warm water uitvinden en niet alles zal een-op-een te kopiëren zijn. Maar als een burgemeester zegt: ik ga de mouwen opstropen en ik wil erin

vliegen en het probleem aanpakken, zijn er wegen om dat ook effectief te doen en om een daling te creëren in het mijddgedrag. Dat mogen we niet aanvaarden. Ik kan niet leven met het idee dat in Vlaanderen meisjes of jonge vrouwen overdag of 's avonds zeggen: 'In die buurt durf ik niet te komen want daar word ik agressief behandeld, geïntimideerd, lastiggevalen', of: 'Ik kan 's avonds niet uitgaan in die fuifzaal', of: 'Ik kan niet naar die uitgaansbuurt gaan, want ze vallen me lastig.' Dat is iets wat we niet mogen aanvaarden. Dat mogen we niet aanvaarden als politici, maar ook niet als mensen. Dat is iets fundamenteels.

Ik had de studie niet nodig. Ik heb zelf een studie gedaan in 2017. Ik werd daar toen mee geconfronteerd. In alle eerlijkheid, ik heb mijn dochter die tot die leeftijdsgroep behoorde, daar toen op aangesproken. Ze is nu vooraan in de twintig en toen was ze een tiener. Ik heb haar gevraagd of dat zo was en de bevestiging was er wel dat in haar omgeving nogal wat meisjes en vrouwen zich niet altijd veilig voelen.

En daar moet je iets aan doen. Daar bestaat spijtig genoeg geen wondermiddel voor, maar wel een ingrijpende volgehouden aanpak waarbij je ook het parket meesleurt, en dat moet volgens mij vooral een lokale aanpak zijn. We kunnen veel filmpjes maken, veel programma's maken en actieplannen ontwikkelen, maar als het op het terrein niet gebeurt, als de politie dat niet als een prioriteit ervaart, als men de gemeenschapswachten en anderen niet mee inschakelt, als scholen niet willen meewerken, als het parket aan de zijlijn blijft staan, dan gaan we geen verandering realiseren.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Ten eerste merk ik op, minister Somers, dat Ayaan Hirsi Ali – ik heb dat inderdaad ook gelezen in het NRC – in haar interviews in andere kranten ook heel stevige uitspraken doet, omdat, ofschoon ze toegeeft dat ze het niet wetenschappelijk waterdicht kan bewijzen, ze ook zoiets heeft als levenservaring en inzicht in wat de islam is en hoe de moslims – grote groepen moslims, niet allemaal uiteraard – denken over vrouwen.

Daarom zegt zij zaken als dat de bewegingsvrijheid van Europese vrouwen vandaag onder druk staat als gevolg van de moslimimmigratie. Dat zegt ze letterlijk. Dat is één.

Ten tweede spreekt u over een tendens van bijvoorbeeld 21 procent naar 17 procent, een daling in Antwerpen. Dat is mooi. Dat gaat natuurlijk over de laatste tien jaar. Ik ben natuurlijk jonger dan u, minister Somers, maar ik ga decennia terug en ik weet dat er decennia terug wijken in Antwerpen waren – ik heb ze genoemd: de Seefhoek is een van de bekendste voorbeelden – waar men dat mijddgedrag niet had. Dat was toen een heel andere samenleving, niet alleen wat de sociale controle betreft, maar ook wat betreft uiteraard opnieuw die moslimimmigratie. Toen die wijken vrij waren van moslimimmigratie, toen was er überhaupt geen of nauwelijks mijddgedrag.

U hebt het voorbeeld van autochtone veertigers gegeven. Dat is een terecht voorbeeld. Ik heb ook nooit gezegd dat het alleen moslims zijn. Dat is niet zo. Maar u kunt er toch niet omheen dat als aan jonge meisjes of vrouwen wordt gevraagd 'welke wijken zijn dat nu waar je je het minst op je gemak voelt en het minst veilig voelt?', dat de wijken zijn, niet met de meerderheid aan Chinezen of aan joden, maar wel met de meerderheid of een heel grote minderheid aan moslims.

Die cijfers over heel Europa tonen dat ook aan, want in landen als Hongarije en Polen, waar nauwelijks moslimimmigratie is of toch veel minder dan hier, is het aantal vrouwen dat aangeeft lastig te zijn gevallen op straat, tientallen procenten

lager. In Hongarije en Polen is dat 17 en 21 procent; in Frankrijk, Nederland, Duitsland en België 50 tot 60 procent. Als je daar niet uit concludeert ...

De voorzitter: Mijnheer Van Rooy, de repliek is twee minuten evenals de afsluitende beschouwing. U bent nu al bijna drie minuten bezig. Ik denk dat u anders ook staat op het uitvoeren en naleven van de regels.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Ik heb daar begrip voor. Dat zijn de regels, voorzitter. Anderzijds – als ik dat nog heel even mag zeggen – is het niet alleen een superbelangrijk onderwerp, maar minister Somers spreekt natuurlijk talloze minuten. Ik heb het niet getimed. Dat is niet alleen zijn goed recht, maar het was ook heel interessant en nuttig wat u in al die minuten hebt gezegd, minister Somers. Dus is het wel heel frustrerend dat ik hier als oppositielid maar twee minuten heb om af te sluiten, maar dat is bij dezen gebeurd.

De voorzitter: Mijnheer Van Rooy, ik wil er wel op wijzen dat u zowel in uw repliek als in uw nawoord twee keer hetzelfde hebt gezegd. Ik nodig u uit om het verslag erop na te lezen.

De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Ik dank de minister vooral voor zijn bevologenheid en motivatie als het over deze problematiek gaat. Dat is een heel fijne gewaarwording, want het is niet altijd gemakkelijk in de kleinere stedelijke agglomeraties om voor een problematiek die daar veel sneller is gegroeid en heel bruusk is gekomen, in vergelijking met bijvoorbeeld steden als Antwerpen en Mechelen, die toch ook groter zijn, vanuit u, minister, ondersteuning te krijgen. We hebben niet altijd de mankracht en de expertise ter plaatse om die zaken heel snel te kunnen ontwikkelen. In die zin is het heel fijn dat we een gedeeltelijke copy-paste kunnen doen en dan overgieten met een saus van lokale noden. Ik dank u voor uw antwoord, minister.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de propagandafilmpjes rond #inburgeringwerkt op sociale media – 2027 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Sinds oktober werden al vijftien filmpjes op de sociale media van minister Somers gezet, telkens met de hashtag #inburgeringwerkt. In deze filmpjes komen mensen van buitenlandse afkomst aan het woord die al enkele jaren in België wonen. Zij moeten enerzijds als rolmodel en/of toonbeeld fungeren voor andere inburgeraars en anderzijds mensen ervan overtuigen dat het Vlaamse inburgeringsbeleid werkt. In acht van die filmpjes figureren mannen uit het Midden-Oosten – namelijk Syrië, Afghanistan, Irak, Libanon –, in één filmpje is er ook een Turkse man te zien, in twee filmpjes gaat het om vrouwen uit Noord-Afrika en in vier filmpjes om vrouwen uit Oost-Europa, Zuid-Amerika en Azië.

De titel van mijn vraagstelling zegt het al: dit is duidelijk een vorm van overheids-propaganda.

Hoewel het de bedoeling is om succesverhalen te laten zien, vallen er toch verschillende opmerkingen te maken. Bij de getuigenissen zitten mensen die werken of

gewerkt hebben bij partners van de Vlaamse overheid, zoals Atlas en het Huis van het Nederlands, alsook iemand die werkloos is. Ook komt een persoon aan bod die een door de Europese Unie gesubsidieerde vzw voor vluchtelingen heeft opgericht. Tevens is ook een vrouw te zien die nog steeds de totalitaire en vrouwonderdrukkende hoofddoek draagt, toch niet echt een toonbeeld van integratie en inburgering. Uit de onzekere lichaamstaal van enkele van deze mensen en het knip- en plakwerk bij de montage, valt af te leiden dat er op voorhand een duidelijk script was afgesproken. De minister zette ook een filmpje online met de hashtag #samenlevenwerkt, waarin studente Salma beweert dat ze vaak te horen kreeg dat vrouwen met een migratieachtergrond niet op de universiteit thuishoren.

Op 14 februari zette de minister een dergelijk filmpje met de Turkse İsmail online. Hij werkt hier nu als fietsenhersteller en doet zijn job volgens u, minister Somers, met hart en ziel. In het filmpje vertelde İsmail dat hij in Turkije advocaat was geweest. Naar verluidt was hij niet zomaar een advocaat, maar wel de procureur van Fethullah Gülen, een islamitische prediker die in het verleden al meermaals betrappt werd op antisemitische uitspraken. Volgens enkele reacties op het filmpje van u, minister, zouden door toedoen van deze man Koerdische journalisten in de gevangenis zijn beland. Hij zou zich tegen het Erdoganregime hebben gekeerd, waarna hij naar België is gevlucht. De vraag is overigens ook of het wel van zo'n succesvolle inburgering getuigt wanneer iemand met een advocatendiploma vandaag fietsen herstelt – met alle respect voor fietsenherstellers. Minister, prompt besloot u om het filmpje met de Turkse İsmail offline te halen. Enkele reageerders wezen er ook op dat de man nu gevaar loopt, wegens de talloze radicale Erdoganaanhangers in dit land.

Minister, hoeveel en welk budget werd vrijgemaakt voor deze overheidspropaganda?

Hoe worden de figuranten voor deze video's geselecteerd? Zijn ze geselecteerd?

Hoe komen deze duidelijk vooraf opgestelde teksten tot stand? Wie schrijft ze?

Volgden al de personen uit de filmpjes een inburgeringscursus?

Waarom hebt u het filmpje met de Turkse man İsmail verwijderd?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Collega Van Rooy, ik wil u bedanken voor het zeer goed opvolgen van mijn Twitteraccount. Ik ben blij dat u er tijd voor maakt, er zelfs analyses van maakt en optelt welke filmpjes er zijn enzovoort.

Ik denk dat het mijn recht is om op Twitter dingen in beeld te brengen en beschouwingen te maken als minister en als politicus. Als je verantwoordelijk bent voor Samenleving en Inburgering, vind ik het niet slecht dat een aantal gewone mensen, nieuwkomers van vlees en bloed – geen supersuccesverhalen, maar ook geen dramatisch negatieve verhalen, want negativiteit is al genoeg aanwezig op sociale media – in beeld komen. Ze vormen een deel van de Vlaamse samenleving, hebben een inburgeringstraject doorlopen en zoeken hun plaats in de samenleving. De filmpjes zijn heel gewoon en er staan geen grote budgetten tegenover. Ze worden gemaakt door mensen die rond mij zitten. Er gaan geen overheidsmiddelen naartoe. Er werkt geen bureau aan mee. Het zijn gewone dingen, zoals ik ook andere dingen op mijn account zet.

Het zijn verhalen van alledaagse mensen, en niet allemaal succesverhalen. Het zijn verhalen van mannen en vrouwen die Nederlands hebben geleerd, die een job hebben gevonden. Het gaat over een tramconducteur, iemand die een kinderopvang is gestart, iemand die in zijn vrije tijd toneel speelt.

Er zijn ook mensen bij die hoogopgeleid zijn, maar in ons land soms een job moeten doen die beneden hun academische mogelijkheden ligt. Ook dat is een deel van de realiteit en legt de pijnpunten bloot. Ik stel vast dat we te weinig inspanningen doen om mensen die hoogopgeleid zijn en daardoor een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan de samenleving, voldoende snel in te schakelen.

Het is niet meer dan dat. Ik ben blij dat u het zo belangrijk vindt dat het ook een commissievraag is. Ik ben van plan om in de toekomst verder filmpjes te maken over de dingen waarmee ik bezig ben en die ik belangrijk vind. Daarvoor dient een kanaal als Twitter, of welk ander mediakanaal dan ook.

Over die ene Turkse persoon waar u specifiek naar verwijst, was in de regionale editie van de Gazet van Antwerpen en Het Nieuwsblad een artikel verschenen. Het was een mooi verhaal over iemand die zijn nieuwe plaats had gevonden. Die man was graag bereid om mee te werken. Op een zeker moment heeft die man zelf gevraagd om het filmpje weg te halen. We hebben dat onmiddellijk gedaan, want we respecteren mensen. Dat is er gebeurd. Ik denk dat er inderdaad reacties van deze of gene kant zijn geweest. Als iemand vraagt om het weg te halen, doe ik het met veel plezier. Ik vind dat de evidentie zelf. Het initiatief is gekomen na het artikel dat in de krant heeft gestaan. Men moet natuurlijk soms op mensen botsen en vallen. Af en toe kom ik in mijn werk heel boeiende mensen tegen, ook in mijn privéomgeving, wier verhalen ik interessant vind om te delen: Een pianolerares, iemand die zelf kinderopvang organiseert, een tramconducteur. Het zijn mooie verhalen, verhalen uit het leven gegrepen. Het leven zoals het is: met vallen en opstaan, niet altijd gemakkelijk. De ene spreekt al wat beter Nederlands dan de andere. Allemaal zijn ze inspanningen aan het doen om deel te worden van Vlaanderen en mee Vlaming te zijn.

We leven in een tijd met heel veel negativiteit en verzuring. Ik heb altijd geloofd dat het leven niet enkel negatief is en dat de zon soms ook schijnt. Ik vind dat je ook een aantal positieve dingen mag laten zien in het leven van elke dag. Als je positieve dingen laat zien, laat je ook de manco's zien. Niet alles gaat vanzelf; mensen moeten soms helemaal opnieuw beginnen, onderaan, mensen moeten soms knokken. Het is niet altijd voor iedereen even eenvoudig. Zelfs na twee jaar inspanningen doen, kan het Nederlands nog moeilijk zijn. Als wij een andere taal zouden leren, zou het ook zo zijn. Maar tegelijk zie je dat het mooie mensen zijn, mensen die een mooi deel kunnen vormen van onze samenleving en op die manier een ander beeld geven dan het zwart-witte beeld dat we te vaak krijgen. Zwart in de zin van heel negatief en angstig en bedreigend, en wit als te positief, ophemelend, het ideale beeld. Daartussen zitten heel veel andere kleuren en die kleuren zijn met vijftien filmpjes van 1 minuut – u hebt die waarschijnlijk ook gechronometreerd, want anders is uw dossier onvolledig – op een eenvoudige manier weergegeven.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister, als volksvertegenwoordiger is het mijn job om u in de gaten te houden, op alle mogelijke manieren, zeker ook uw sociale media en zeker wanneer ik denk dat er belastinggeld mee gemoeid is. Zoals u weet, wordt er nogal eens misbruik gemaakt van belastinggeld. Daar liggen de Vlamingen wakker van; sterker nog, daar zijn ze vaak zeer gefrustreerd over.

Ik ben dus natuurlijk nogal teleurgesteld over uw antwoord. U bent zeer vaag en u doet er een beetje lacherig over dat ik daar een vraag over stel, met dat chronometreren enzovoort. Maar u zegt dat er geen overheidsmiddelen waren, geen bureau. Wie betaalt het dan wel en hoe wordt het allemaal geregeld? Ik krijg daar geen antwoorden op. Ik heb u gevraagd hoe de figuranten voor deze video's worden geselecteerd. Hoe worden die gespot of gescout? U doet alsof u die toevallig tegenkomt als u de tram neemt, maar daar geloof ik natuurlijk geen fluit

van. U hebt daar een opdracht voor gegeven, neem ik aan, om die mensen te zoeken en te vinden. Dat kan bijna niet anders. Aan welke instanties hebt u die opdracht gegeven, hoe zijn die tot bij u gekomen? Ik zou daar toch een antwoord op willen.

Hoe komen die teksten tot stand? Als ik de studente Salma hoor beweren dat ze vaak te horen kreeg dat vrouwen met een migratieachtergrond niet op de universiteit thuishoren, dan geloof ik daar geen fluit van. Dat wordt hier niet gezegd, er is niemand die dat zegt, integendeel. Er wordt voortdurend het tegenovergestelde gezegd: wie een migratieachtergrond heeft, moet gaan studeren, die moet werken – en terecht overigens. Ik vond het verwerpelijk om die studente iets anders te horen zeggen. Met mijn slecht karakter – zoals u weet – kan ik niet anders dan daaruit opmaken dat dat teksten zijn die zorgvuldig zijn geschreven met woorden die in de mond van die personen worden gelegd.

Dan is er tot slot dat filmpje over de Turkse Ismail. U gaat daar ook op geen enkel moment in op wat ik heb verteld. Dat was te zien op sociale media, hij zou banden hebben met Fethullah Gülen, sterker nog, hij zou die verdedigd hebben. Hij zou bedreigingen hebben gekregen van Turkse moslims in Vlaanderen die het Erdogan-regime steunen. Daardoor is dat filmpje allicht verwijderd. Misschien kunt u daar nog eens dieper op ingaan, minister. Want daarnet hebt u niet geantwoord op een deel van mijn vraag.

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Minister, ik krijg ook regelmatig eens te horen: 'Amai, u spreekt goed Nederlands.' Ik kan u verzekeren dat dat altijd heel grappig is als je weet dat ik gewoon hier geboren ben en in het Nederlands ben opgevoed. Maar misschien kan ik ook eens in een filmpje figureren, je weet nooit.

Er wordt hier kritiek gegeven op de inhoud van die filmpjes. Er valt natuurlijk iets te zeggen over hoe ze gemaakt worden en wie precies in beeld wordt gebracht. Dan heb ik het voornamelijk over het in beeld brengen van religieuze tekenen. Maar laat ons ook duidelijk zijn: als we niet in staat zijn om succesverhalen aan te reiken en de meerwaarde van ons inburgeringstraject op die manier aan te tonen, dan zijn we toch ook ver gekomen. We zien dat we jaarlijks enorme bedragen steken in die trajecten, en terecht. Op die manier zorgen we ervoor dat die nieuwkomers toch hun zelfredzaamheid verhogen, en dat zien we ook in die filmpjes. Dat zijn mensen die in onze samenleving passen en die daar ook vaak actief hun bijdrage toe leveren. Maar ik denk dat we de kritiek van de vraagsteller natuurlijk moeten lezen in het licht van het feit dat veel nieuwkomers vaak net niet in onze samenleving willen passen.

Ik vind het heel jammer dat elke poging om positieve effecten van ons inburgeringsbeleid te brengen, afgedaan wordt als propaganda waar een reukje aan is. Ik wil daarmee natuurlijk ook niet zeggen dat er geen negatieve effecten zijn aan migratie. Collega Van Rooy, u weet heel goed dat ik de laatste zal zijn om dat te beweren. Maar ik vind toch ook dat we niet blind mogen zijn voor de positieve verhalen, los van wat ik al gezegd heb over het in beeld brengen van hoofddoeken, want daar heb ik het ook niet zo op gemunt.

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (sp.a): Collega's, dat filmpje van Ismail was mij ook opgevallen, en niet enkel dat filmpje maar ook enkele andere. Er is mij vooral in die filmpjes iets opgevallen. Minister Somers gaf mee dat het belangrijk is om ook de manco's mee te geven en te tonen. En dan gaat het over mensen die van buiten de EU komen, die hoogopgeleid zijn maar hier, helaas, onder hun niveau moeten werken. Ik ben daar op een bepaalde manier ervaringsdeskundige in: ik heb twee jaar als

bouwvakker gewerkt en mijn collega was voorheen adjunct-museumconservator. Dat zorgt voor een slechte situatie op de arbeidsmarkt.

Als we dat probleem wat in detail bekijken, zien we dat de helft van de personen die buiten de EU zijn geboren en hogeropgeleid zijn, hier onder hun niveau moeten werken. Dat is niet goed voor hen, want ze worden minder betaald en zijn doorgaans minder tevreden over hun job. Ze kunnen ook niet met vertrouwen solliciteren, omdat hun diploma hier niet erkend wordt. Het is ook niet goed voor de arbeidsmarkt, want er kan daar een verdringingseffect optreden ten opzichte van korter geschoolde mensen.

Mijn fractieleider heeft de minister van Onderwijs daarover een vraag gesteld, want wij zijn ervan overtuigd dat de erkenning van diploma's cruciaal is. We lezen dat onder meer ook in de adviescommissie Economische Migratie, het adviesorgaan van de minister zelf. Uit die vraag blijkt dat de meeste mensen gemiddeld vier maanden moeten wachten, maar dat is ook de maximumtermijn. Als dat het gemiddelde is, moeten heel veel mensen – ongeveer de helft, zeg ik voor het gemak – langer wachten dan die maximumtermijn.

In dat advies spreekt men van een administratieve rompslomp. Ik gebruik bewust dat woord, omdat dat iedere minister wel triggert om iets te doen. In die zin wilde ik minister Somers vragen wat hij van plan is, wat hij daaraan kan doen. Want het zou goed zijn dat die procedure versimpeld zou worden. En als je het aanvraagt in Vlaanderen zou dat ook in de Duitstalige en Franstalige Gemeenschap van toepassing moeten kunnen zijn. Het Brusselse Gewest heeft ook iets dergelijks in hun regeerakkoord gezet. Minister, ik had u dus graag gevraagd wat u daaraan zult doen, wat we mogen verwachten. Ik neem aan dat u ook niet blij bent met de huidige situatie?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik dank de drie collega's voor hun vraagstelling. Ik wil eerst en vooral collega Sminate bedanken voor haar tussenkomst, omdat ik inderdaad denk dat dat de juiste invalshoek is. Als we niet op de lijn staan dat we elke vorm van instroom van mensen per definitie als vijandig en negatief willen ervaren, en niet de positie willen innemen dat inburgering op voorhand een mislukking moet zijn, dan moeten we ook de moed hebben om mensen te laten zien die positief willen bijdragen aan onze samenleving. En daarmee zeggen we niet dat migratie altijd gemakkelijk is, en dat elke vorm van migratie positief is. Dat is juist, mevrouw Sminate. Maar we zeggen wel dat een samenleving altijd een in- en uitstroom van mensen zal hebben. De mensen die erbij komen en zich op een goede manier willen inpassen, mogen gezien worden en mogen zich laten zien. Ze kunnen inspirerend zijn voor anderen om de handen uit de mouwen te steken, en om bij te dragen tot een positief samenleven.

Ten tweede waren er de vragen van collega Van Rooy. Ik wil het nog eens herhalen: de mensen die we daarvoor hebben gezocht waren bijvoorbeeld mensen die op Ring TV zijn geweest, en ik heb ook over Gazet van Antwerpen verteld. Ook mijn omgeving en ikzelf kenden een aantal mensen die zeiden: 'Dat is iemand die interessant is, praat daar eens mee.' Het zijn bijvoorbeeld ook mensen die al eens zijn opgevoerd in het Agentschap Integratie en Inburgering (AgII), om op de een of andere manier iets publieks te doen. Maar er is aan niemand een opdracht gegeven, er is daar geen euro toebedeeld aan opdrachten of taken, of aan communicatiebureaus of aan wie dan ook. Laat dat duidelijk zijn.

Ik wil ook wel duidelijk onderstrepen dat het voor een stuk tot de autonomie van een politicus behoort, zelfs van een minister, om voor zichzelf uit te maken wat hij op zijn sociale mediakanaal zet en niet zet, en op welke manier hij daar vorm aan denkt te moeten geven.

Ik vind dit een belangrijke manier omdat we op een niet-naïeve manier moeten laten zien dat in de diversiteit in onze samenleving ook mooie en positieve verhalen zitten.

Mevrouw Sminate, we gaan zeker met u geen filmpje over inburgering maken, want dat hebt u niet nodig want u bent een deel van onze samenleving. Dat zou wat gek zijn. Maar ik zal het voorstel om samen met u een filmpje te maken alleszins meenemen. Ik ga nadenken hoe, over welk thema en in welke context. Ik zal daar met u persoonlijk contact over opnemen om te kijken wat er al dan niet mogelijk is.

Nog even naar de vraag van de heer Veys, die zegt dat je een aantal mensen laat zien die hooggeschoold zijn en die hier beneden hun niveau werken: ik weet dat. Dat heeft iets bitterzoets, als ik dat mag zeggen. Het bittere is – wat u terecht zegt – dat mensen die een zeker talent en knowhow hebben, niet voor 100 procent worden gevalideerd. Maar het zoete daaraan is dat mensen zelfs bereid zijn om serieus onder hun niveau toch opnieuw een weg te zoeken en de kansen te grijpen die er zijn, ook al zijn dat misschien te bescheiden kansen, zowel voor hen als voor de samenleving, maar dat ze daar toch aan willen bijdragen. Ik denk dat we het erger zouden vinden als iemand met een universitair diploma uit een ander land hier komt en zegt: 'Zolang ik geen universitair werk kan hebben, doe ik niets.' Wat je hier ziet, zijn mensen die, verdorie, ook al vinden ze geen job op hun niveau, toch bereid zijn om de handen uit de mouwen te steken. Ik heb heel veel respect voor zulke mensen.

Iemand van die mensen uit een van de filmpjes – ik ga niet zeggen welk – heeft ook laten weten dat hij die job graag doet. Het is niet omdat je een universitair diploma hebt, dat je in die handenarbeid in dit geval of die andere job geen levensvreugde en plezier kunt vinden. Maar dat neemt het probleem niet weg dat u terecht aanklaagt. Dat is de reden waarom we in het nieuwe inburgeringsbeleid een individueel inburgeringscontract nastreven waarbij we samen met VDAB veel meer focussen op: wat zijn uw mogelijkheden? Wat zijn uw vaardigheden? Wat zijn uw capaciteiten? Welke diploma's hebt u? Hoe kunnen we die sneller valoriseren, homologeren, inschakelen?

Maar ook daar moeten we ook een nuance aanbrengen. Het is niet omdat je in Turkije bijvoorbeeld een advocaat bent, dat je binnen de drie maanden aan de balie kunt beginnen als je naar hier komt. Dat kan gewoon niet. Je hebt een heel ander rechtssysteem bestudeerd. Misschien is het niveau van de universiteit ook heel anders. Dus het gaat toch nog altijd een werk van inschaling, van bijstuderen, van inwerken, van vervolmaken en dergelijke meer zijn. Maar we moeten daar meer doen en de weg daarnaartoe is het individuele inburgeringscontract, waarbij we op maat van de betrokken persoon gaan kijken 'hoe kunnen we uw capaciteiten maximaal valoriseren?', voor de persoon zelf in de eerste plaats, maar evenzeer voor Vlaanderen.

Stel dat er een burgerlijk ingenieur van een derde land komt. Ik neem dat voorbeeld maar even. Ook al is het universitaire niveau in het land van afkomst niet even hoog als bij ons, misschien kan die persoon wel met een jaar bijstuderen op het niveau komen van een universitaire burgerlijk ingenieur en hebben we iemand die we absoluut kunnen gebruiken in onze economie en in onze industrie en die veel meerwaarde gaat creëren. Het is dat wat we moeten doen. De individuele inburgeringscontracten zijn vooral belangrijk, niet alleen voor laaggeschoolden, maar vooral voor hooggeschoolden. De hooggeschoolden zijn een minderheid, maar diegenen die binnenkomen, moeten we maximaal proberen te valoriseren. Daar zit dat inburgeringsplan bij.

Wat die betrokken persoon betreft, herhaal ik nogmaals, mijnheer Van Rooy: die man heeft een mooi interview gegeven met een foto in de regionale editie van twee

van onze nationale kranten, in het Nieuwsblad en in de Gazet van Antwerpen. Regionaal zijn dat vergelijkbare kranten. Ik heb dat verhaal gelezen. Dat was in mijn regio. Het speelde zich af in Mechelen. Ik vind dat een mooi verhaal. Ik breng dat verhaal ook. We hebben dat verhaal gebracht. Die man heeft daar reactie op gekregen en zelf gevraagd om dat filmpje te verwijderen. Op zo'n moment doe je dat ook. De verdere beschouwingen daarbij zijn: die man werd in 2017 erkend als politiek vluchteling, dus die heeft een erkenning als politiek vluchteling. Die is legaal in ons land. Dat is ook een federale bevoegdheid.

Die heeft een inburgeringscursus gevolgd zoals het hoort. Dat is iemand die legaal en correct in ons land aanwezig is en op zo'n moment, als je zo'n verhaal leest, dan ben je daardoor geïnspireerd. Ik vind dat een mooi verhaal, een bitterzoet verhaal, mijnheer Veys. Bitterzoet, want beneden zijn niveau, maar ook zoet: aan de slag zijn, op eigen benen staan, inkomen verwerven voor zichzelf en zijn gezin.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister, wat dat laatste betreft, legt die Turkse man natuurlijk het probleem bloot dat er buitenlandse conflicten worden geïmporteerd. Hij is een verdediger van Fethullah Gülen. Erdoganaanhangers, die helaas met velen zijn in Vlaanderen, vinden dat niet zo fijn. En die hebben – zo lezen we toch op de sociale mediakanalen – bedreigingen, hatelijke berichten aan zijn adres geuit. Qua 'succesverhaal' over integratie en inburgering kan dat tellen. Het levert onze samenleving gewoon problemen op: buitenlandse problemen die hier in onze straten en op onze sociale media worden uitgevochten.

Hoe die teksten tot stand komen, zal dan wel voor eeuwig een raadsel blijven, want ik ga ervan uit dat die niet zijn uitgevonden door de mensen in kwestie, uiteraard zonder hen tekort te willen doen. Maar goed, wie schrijft die dan voor hen? Wie bepaalt wat er daarin wordt gezegd? Ik heb naar die Salma verwezen, de flauwekul die ze daar vertelt. Dat ze regelmatig te horen zou hebben gekregen dat vrouwen met een migratieachtergrond niet op de universiteit thuishoren, dat is gewoon flauwekul. Dat is het bevestigen van dat slachtofferriedeltje dat je helaas al te vaak nog hoort.

Wie mijn Twitter goed volgt – minister Somers, misschien kunt u me even terug nauwgezet volgen –, zal zien dat ik ook regelmatig positieve verhalen over mensen met een migratieachtergrond tweet. Over de kernfysicus Hamid Aït Abderrahim met Algerijnse roots heb ik recent nog getweet. Ik doe dat zelf ook. Ik leg de lat natuurlijk wel wat hoger. Mijnheer Veys heeft daar terecht op gewezen. U hebt gezegd: 'Dat zijn geen supersuccesverhalen, maar ook geen dramatische verhalen, maar uiteindelijk is het allemaal heel triestig.' U geeft dat zelf toe. De niveaus van de universiteiten zijn vaak anders in de landen van andere continenten. De studie is totaal anders. Het hele verhaal dat dat zo'n grote verrijking zou zijn, kan natuurlijk de prullenbak in, want de energie en de kost die we daarin moeten steken, in de hoop dat daar iets uitkomt dat minstens even kwaliteitsvol is als in het land van herkomst, dat is natuurlijk het bewijs dat immigratie en integratie ons niets opleveren, maar wel heel veel kosten.

Tot slot verwijs ik naar de vrouw Ayaan Hirsi Ali, die zegt: 'We moeten vooraf testen of een migrant succesvol kan zijn en zolang dat niet gebeurt, zullen we helaas veel van dit soort triestige verhalen kunnen lezen en te horen krijgen.'

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Brecht Warnez aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over veilige omgevingen voor jongeren en studenten in steden en gemeenten – 2065 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Wie thuis een student heeft, wie een student kent en zich in die milieus bevindt, weet dat ze al maanden gebukt gaan onder een heel streng regime. Als de coronacijfers gunstig evolueren, gaf minister Weyts aan dat vanaf 15 maart meer contactonderwijs op de campussen van ons hoger onderwijs georganiseerd kan worden. Dat is een mooi perspectief. Het is de bedoeling om de 270.000 studenten 2 halve dagen per week, of een equivalent daarvan, te verzekeren. Belangrijk natuurlijk is dat de praktische omstandigheden dat toelaten.

De universiteiten en de hogescholen zijn in de eerste plaats zelf aan zet. Als we kijken naar eerdere ervaringen uit de coronacrisis, zien we dat ze dat binnen die gebouwen en de aula's al bij al veilig kunnen organiseren. Een andere belangrijke praktische voorwaarde is natuurlijk de omgeving, de stad zelf. Daar zagen we in het verleden veel meer problemen opduiken.

Onze lokale besturen, in dezen de studentensteden, zullen een cruciale rol spelen om het heropenen van het hoger onderwijs mogelijk te maken en vooral te doen slagen.

Zo zal het belangrijk zijn dat er veilige gecontroleerde omgevingen voor studenten in de buitenlucht worden gecreëerd. We moeten vermijden dat er in studentenkoten in grote groepen wordt samengezeten. We weten dat dat risico bestaat. We weten allemaal dat het risico bestaat dat studenten samenkomen op pleinen, denk aan het Sint-Pietersplein in Gent of het stadspark in Leuven. Dit is een belangrijk aandachtspunt.

Maar de vraag naar veilige omgevingen gaat verder dan de studentensteden. Onder de noemer 'Luisteren is voorbij, jongeren willen actie' vroegen jongeren-vertegenwoordigers van de Vlaamse Scholierenkoepel, de Vlaamse Jeugdraad en de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) samen aan alle beleidsmakers om maatregelen te treffen zodat kinderen, jongeren, scholieren en studenten het volhouden. Ook zij wijzen expliciet naar onze lokale besturen. Er wordt uitdrukkelijk gevraagd om plaatsen te creëren in steden en gemeenten waar jongeren elkaar virusveilig kunnen ontmoeten. Her en der zien we dat al gebeuren. Ik denk aan de kringcirkels op het Sint-Pietersplein.

In het verleden, minister, hebt u de lokale besturen meermaals ondersteund en geïnspireerd tijdens deze coronacrisis. Ik denk aan de handreiking, maar ook aan de omzendbrief voor studieruimtes, die de trigger was om heel wat ruimtes in te richten. Gaat u dat opnieuw doen?

Welke rol ziet u voor de studentensteden om de heropstart van het hoger onderwijs mogelijk te maken en te doen slagen?

Zult u opnieuw initiatieven nemen om lokale besturen te ondersteunen om veilige plaatsen te creëren in studenten- en andere steden en gemeenten, zoals de handreiking of de omzendbrief?

Treedt u in overleg met de minister van Onderwijs, de minister van Jeugd en de steden en gemeenten om na te gaan in welke mate ondersteuning vanuit Vlaanderen nodig of nuttig is?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mijnheer Warnez, dank u voor de vraag. U bent mediator tussen deze commissie en de studenten. Ik heb een studerende dochter thuis: ik heb het uit eerste hand hoe zwaar het voor jonge mensen is en hoezeer zij snakken naar de normaliteit. Dat doen we allemaal, maar voor jonge mensen heeft tijd een andere relativiteit dan voor vijftigplussers zoals ik. De nood aan en de intensiteit van sociale contacten zijn voor hen ook groter dan voor mijn generatie, alhoewel het ook voor ons tijd wordt om die coronamiserie achter ons te laten.

Jonge mensen vragen dat. Ze vragen mogelijkheden om elkaar te kunnen ontmoeten op een veilige manier. De vraag komt van de jongerenvertegenwoordigers van de Vlaamse Scholierenkoepel, de Vlaamse Jeugdraad en de Vlaamse Vereniging van Studenten, van de politieke jongerenorganisaties. Ze vragen allemaal om plaatsen te creëren in de steden en gemeenten waar jongeren virusveilig elkaar kunnen ontmoeten. Ik heb daarover trouwens al een gesprek gehad met de nieuwe voorzitter van de Vlaamse Jeugdraad, een begenadigde jonge gast die een enorm engagement toont en zijn rol hier ten volle wil opnemen.

Gelet op de ernst van de epidemiologische toestand zijn de mogelijkheden tot aanpassing spijtig genoeg zeer beperkt, maar minister Weyts van Onderwijs bekijkt welke mogelijke initiatieven ondernomen kunnen worden vanaf 15 maart 2021.

Lokale besturen kunnen hieraan enkel tegemoetkomen binnen de federale richtlijnen rond COVID-19. Zij kunnen momenteel geen versoepelingen toestaan. Ze moeten roeien met de riemen die ze hebben en binnen het huidige strakke kader, in afwachting van meer versoepelingen en mogelijkheden.

Specifiek met betrekking tot bijvoorbeeld de stille studeerruimtes, omdat het nog steeds een hot item is, werd op 1 december 2020 door de Vlaamse Regering de omzendbrief geschreven. De omzendbrief was een samenwerking tussen verschillende collega's en mezelf. Minister Dalle was erbij betrokken, minister Weyts ook. Samen hebben we een kader gecreëerd waarbinnen lokale besturen aan de slag kunnen.

De omzendbrief kent geen einddatum en kan dus door lokale besturen verdergezet worden, zowel naar de letter als de geest, om daarbinnen maatregelen te nemen. We blijven andere voorbeelden ook promoten. Die staan op de websites van onder andere www.vlaanderenhelpt.be. Er is het voorbeeld van Bataljong. Er is de gemeente Beveren waar men online les kan volgen of studeren in de bib. Er is de stad Bilzen, waar ook na de examenperiode blijvende stille studieruimtes zijn ingericht.

Of en hoe studentensteden dit organiseren, behoort tot de lokale autonomie. Ik weet dat ze daar heel hard aan werken, dat ze proberen goede banden te onderhouden, proberen samen met de onderwijsinstellingen – niet enkel hoger onderwijs, maar ook secundair en lager onderwijs – initiatieven te ontwikkelen. Kijk naar Kortrijk: daar heeft een burgerinitiatief het creatieve idee gehad om in de parken kalkcirkels te tekenen waarbinnen vier personen kunnen zitten, op veilige afstand van andere cirkels. Ze kunnen dus buiten, in hun omgeving. Dat is onder meer in een park bij de campus van de HoWest! gebeurd. De studenten krijgen daar de mogelijkheid om elkaar buiten op een veilige manier te zien.

Er is steeds overleg met mijn collega-ministers. Dit overleg heeft onder meer geleid tot de voornoemde omzendbrief. Er gaat geen ministerraad voorbij, mijnheer

Warnez, dat het thema corona niet op tafel ligt. We bekijken wat kan en wat niet. We proberen het beste van onszelf te geven.

Zodra op federaal niveau, in overleg met de experts, het Overlegcomité een nieuw kader heeft gecreëerd, zodra nieuwe dingen worden toegelaten, staan we klaar om onmiddellijk initiatieven te nemen die lokale besturen kunnen aanmoedigen en inspireren om in de eerste plaats – als het van mij afhangt – voor onze jongeren te kijken wat er extra mogelijk is.

Minister Weyts kijkt richting 15 maart wat er kan. Lokale besturen gaan we verder inspireren met de plannen. Het KB rond stille studieruimtes loopt nog altijd. Zodra de deur verder opengaat, gaan we de ruimte gebruiken om vooral voor onze jonge mensen extra mogelijkheden te creëren. Daarbij rekenen we op de creativiteit en het voluntarisme van onze lokale besturen.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Minister, ik ben heel blij dat minister Weyts de mogelijkheden blijft onderzoeken om vanaf 15 maart de studenten op campus te krijgen. Het is goed dat hij daar initiatief toe neemt. Hij is daar samen met de hoger-onderwijsinstellingen natuurlijk bevoegd voor.

Ik ben wel een beetje bang. Als we dat toestaan en er gebeurt weer iets onder de studenten ... Dat groeit waarschijnlijk organisch. Niet iedereen zal daaraan meedoen. Het is zelfs een beetje natuurlijk dat men daar samenkomt. Ik ben bang dat men de studenten dan weer met de vinger gaat wijzen, zoals in de tweede golf gebeurd is: 'Als we hun vrijheid geven, gebeurt dit weer en dan verspreidt het virus zich weer verder.'

Dat is niet beschermen maar toch faciliteren, zodat de federale regels versoepeld worden, wat de lokale besturen niet kunnen doen. U verwijst naar Kortrijk: dat is een fantastisch voorbeeld. De kringcirkels zorgen ervoor dat dat gefaciliteerd wordt. Het verandert niets aan de regels, maar het wordt gefaciliteerd. Ik vraag, minister, om elkaar te inspireren. Die kringcirkels moeten we hier in Wingene, geen studentenstad, niet gaan plaatsen, maar er zijn misschien nog zaken die we kunnen uitwisselen via de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) of een ander platform. Kruisbestuiving is altijd goed.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Dank u voor de vraag. Minister, dank u voor het antwoord.

Misschien moeten we de omzendbrief van de stille studeerruimtes nog eens opnieuw onder de aandacht brengen. Die heeft geen einddatum. Het is niet omdat er geen formele examens meer zijn, dat dit niet meer zou kunnen. Ik stel vast dat de studeerruimtes in een aantal gemeenten nog bestaan, zoals in de gemeente van de voorzitter, maar in een aantal plaatsen zijn ze dicht. Ik denk dat we dit nog even opnieuw onder de aandacht kunnen brengen.

Collega's, het is een van de eerste keren dat ik jongeren actief hoor vragen om alstublieft weg te kunnen van hun computer en smartphone. Ik denk dat menig ouder blij is dat jongeren dit zelf vragen. Mijn oproep aan iedereen hier is, over meerderheid en oppositie heen, om te streven naar de kotbubbel, maar ook naar het opnieuw toelaten van fysieke lessen in het hoger onderwijs in veilige omstandigheden. Ik stel vast dat alle gemeenschap in dit land het eens waren over de kotbubbel en dat ook een aantal virologen het ermee eens waren. Ik kan dus enkel maar betreuren dat het op federaal niveau toch ergens is vastgelopen. Op dit moment zal het niet evident zijn, omdat de cijfers opnieuw stijgen.

Minister, ik wil een oproep doen om de dingen die wel kunnen binnen de geldende maatregelen, te faciliteren en bekend te maken. Graancirkels kunnen nog niet, want er staat nog geen graan. Er staat al wel gerst maar ik weet niet of dat de ideale plaats is om als student samen te komen. Als we echt perspectief willen bieden, dan zijn het fysieke lessen op fysieke plaatsen met de kotbubbel die we zouden kunnen realiseren. Ik wil daarvoor pleiten.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Dit is geen tegensprekelijk debat, maar het samenleggen van constructieve ideeën waar we allemaal dezelfde gevoeligheden hebben.

Wat de omzendbrief betreft: ik vind het een goed idee van zowel collega Warnez als collega Daniëls om die nog eens onder de aandacht te brengen van de lokale besturen. We moeten duidelijk maken dat er geen einddatum is en dat zulke studieplaatsen waardevol kunnen zijn. Men zit eens in een andere omgeving en ziet andere gezichten. Het kan bevrijdend zijn voor mensen die op hun kot moeten zitten of thuis op hun kamer moeten zitten, los van de gezonde sociale controle om goed te studeren – als vader heb ik dat graag. Het is heel anders dan in onze tijd: wij speelden samen en studeerden afzonderlijk, nu spelen ze afzonderlijk op hun computer en studeren ze samen. Dat we dat nog eens benadrukken, is heel goed.

Ik voel heel veel voor de kotbubbel en veilige lessen, maar het is mijn goede collega Weyts en het Overlegcomité die daarover de knopen moeten doorhakken.

Mijnheer Daniels, over de suggestie om duidelijk te maken wat er wel kan, heeft minister Dalle al een knappe brochure gemaakt. We zeggen altijd wat niet mag, maar men kan ook zeggen wat wel kan. Er zijn een aantal dingen die nog wel mogen die we op een positieve manier onder de aandacht kunnen brengen.

Ik denk dat het de echte uitdaging is – en dan kom ik bij collega Warnez – dat studenten bij dit prachtige weer met zon en 17 graden, niet alleen in een stille ruimte willen zitten maar ook buiten willen komen en elkaar willen ontmoeten. Men kan niet op een terras gaan zitten, men kan niets gaan drinken, maar men wil elkaar in een park ontmoeten. Er is zo'n behoefte aan dat men, voor men het weet, met heel veel mensen samen is en men de neiging heeft om regels te vergeten. De vraag is hoe men dat op een goede manier kan managen. Het zal zoeken zijn naar goede voorbeelden van lokale besturen die het op een slimme manier hebben aangepakt. Ik volg dit absoluut. De VVSG zou eens moeten nagaan wat er al gebeurt.

Er zijn ongetwijfeld genoeg slimme burgemeesters en creatieve schepenen die iets hebben gevonden wat we kunnen delen. Zeker de volgende maanden zal hieraan het meest behoefte zijn. Het is nog wel winter, maar toch ook al lente, en de komende maanden zal de behoefte er steeds meer zijn. Als ik denk aan mijn studententijd, dan zat ik in de winter graag binnen, maar in de lente zat ik misschien te vaak op de Oude Markt of op andere plaatsen, zoals in het park in Leuven. Je wilt elkaar ontmoeten en zien. Dat op een goede manier organiseren en mogelijkheden geven, is de belangrijkste uitdaging voor de komende maanden.

Naast het nog eens onder de aandacht brengen van de omzendbrief, collega Daniëls, zou het voor lokale besturen misschien wel een prioriteit kunnen zijn om goede voorbeelden te zoeken. Men ziet dan zelf ook wel nieuwe dingen. We zullen er met de VVSG over praten. Bedankt voor de goede suggesties.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Ik heb een aantal dingen geleerd over de studententijd van minister Somers. Dat is natuurlijk fijn, maar het is nog fijner dat de minister

het initiatief zal nemen om steden en gemeenten elkaar te laten inspireren, zodat jongeren, maar ook de brede bevolking, elkaar veilig kunnen ontmoeten in dit goede weer en onder de mooie zon, die volop aan het schijnen is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.